

Vereniging zonder winstoogmerk
Commanderij
Zottegem

Riesling

Een wereldwijde verkenning ...

Proefavond 15/10/2015

1. De geproefde wijnen:

- *Australië: Frankland Estate – Isolation Ridge 2011*
- *Duitsland: Weingut Winter Kalstein Riesling 2011*
- *Frankrijk – Elzas: Loberger – Riesling Veilles Vignes 2010*
- *Nieuw-Zeeland: Pegasus Bay 2011*
- *Oostenrijk: Nigl Senftenberger Piri 2012*
- *USA: Charles Smith 'Kung Fu Girl' 2014*

2. Noot van de wijnmeester:

Deze avond gaan we op wereldwijde verkenningstocht, van Australië over Europa tot de USA, om op de verschillende continenten Riesling te ontdekken, de onbetwistbare kwaliteitsdruif in Duitsland, de koningsdruif in de Elzas, door sommigen aanbeden en door anderen totaal niet geapprecieerd ...

Hoe is het mogelijk dat de lievelingsdruif van heel wat wijnkenners toch de smaakpapillen van heel wat wijndrinkers toch niet kan bekoren, en al zeker niet wanneer de wijn wat gerijpt is en zijn unieke eigenschappen en neus tentoon spreidt.

Riesling moet je dus waarschijnlijk leren drinken, je moet zijn zuren, zijn parfum en aroma's leren appreciëren. Ik heb de Riesling jaren geleden ontdekt door Freddy, onze goede wijnvriend zaliger en mijn mentor als wijnmeester, die zelf absoluut van een goede en liefst rijpe Riesling kon genieten.

Ik heb niet de ambitie om jullie deze avond allemaal specialisten van de Riesling te maken, daar is één proefavond veel te weinig voor (waarschijnlijk zelfs één seizoen is daarvoor ontoereikend) en reikt mijn eigen kennis en ervaring zeker nog niet ver genoeg.

Maar ik wil jullie wel deze druif in verschillende gedaantes laten ontdekken. Een strakke Riesling uit Australië, een minerale en kruidige Riesling uit Duitsland, een fruitige Riesling uit Nieuw-Zeeland, een frisse Riesling uit Oostenrijk of een uitbundige Riesling van Washington ...

De Riesling is een zeer flexibele druif, die grootse droge wijnen kan voortbrengen maar ook heerlijke delicate en opwindende zoete wijnen. Jammer genoeg ook saaie en flauwe wijnen omdat de druif als massaproduct wordt verbouwd en niet de aandacht en toewijding krijgt die ze verdient.

Even nog snel een historisch weetje ... De van oorsprong Germaanse Riesling zou ooit door Romeinse legioensoldaten zijn ontdekt. Al in de 3^e eeuw v.C. zouden de eerste wijnstokken aangeplant zijn in de Ahrstreek in het midwesten van Duitsland. Duitsland is dan ook de thuisbasis van deze edeldruif. Er zijn er momenteel ruim 21.000 ha aangeplant met Riesling! Dit najaar werd er op de traditionele Rieslingveiling te Trier maar liefst 14.565 € geboden voor een fles Trockenbeerenauslese 2003 van het Weingut Egon Müller-Scharzhof. Deze wijn staat evenwel vanavond niet op de proeftafel ;-)

Ik ben er desalniettemin gerust in dat er alleszins genoeg stof tot debat in het glas aanwezig zal zijn. De kleuren, de geuren, de smaken ... Op het menu staan mosselen met frietjes. We kunnen direct de smaakcombinatie in de praktijk uitproberen. Ik wens jullie alvast een aangename en smaakvolle proefavond.

Gentil

Riesling

Een wereldwijde verkenning ...

Proefavond 15/10/2015

3. Bespreking van de druif:

De Riesling druif is, na de Sauvignon Blanc en de Chardonnay, de nummer 3 onder de druiven waarvan witte wijn wordt gemaakt. De Riesling staat naast de Chardonnay bekend als één van de beste witte druivenrassen, maar krijgt niet altijd de waardering die ze verdient. In Duitsland wordt de Riesling echter volledig omarmd en wordt ze liefkozend de “De Koningin van de druiven” genoemd.

De Riesling heeft kleine druifjes met dikke schil in de vorm van kleine compacte trossen met korte bloemsteel, groen tot goud gekleurd, met bruine vlekjes afhankelijk van de rijpheid. Het is een langzaam rijpend ras dat gekenmerkt wordt door een fruitig zuur.

De druif biedt bijzonder goede weerstand aan extreem lage temperaturen, evolueert optimaal in een wat koelere zone waar het langzaam rijpen het aromatische karakter benadrukt. Het is bijvoorbeeld de enige druif die in het unieke, koele klimaat van de Moezel en de noordelijke Rijnstreek gedijt. Deze streken kunnen derhalve ook de langste Rieslingtraditie voorleggen.

Zoals ik al schreef in de inleiding is de Riesling sterk verbonden met Duitsland. De voornaamste streken zijn Mosel-Saar-Ruwer, Pfalz, Rheinessen en Rheingau. In Frankrijk wordt deze druif enkel in de Elzas teruggevonden waar ze een kwart van de wijngaarden uitmaakt.

Verder kan men ook Riesling terugvinden in Australië, Oostenrijk, Nieuw-Zeeland, Canada, Verenigde Staten, Zuid-Afrika, Luxemburg, Noordoost Italië en Oost Europa.

Riesling verkiest een goed gedraineerde lichte bodem en neemt de karakteristieken van het terroir op. Zo zal een leisteen bodem een rokerig smaakje geven, andere bodems zullen vooral mineraal, staal, teer, aards, bloemig of iets gekruid smaken.

Precies omwille van die bodemgesteldheid (kalk en klei in de Elzas tegen leisteen in Duitsland) en het alcoholpercentage is de Riesling uit de Elzas vaak verschillend met deze uit Duitsland. Wat brengen ons de andere continenten aan verschillen ...?

Het aanbod van Riesling is zeer verscheiden. Een Riesling leent zich omwille van zijn natuurlijk zuurgehalte tot verschillende vinificatietechnieken en kan dus zowel als schuimwijn of stille droge wijn of stille zoete wijn (eiswein, vendanges tardives,...) in je glas belanden. Riesling kan grootse droge

Vereniging zonder winstoogmerk
Commanderij
Zottegem

Riesling

Een wereldwijde verkenning ...

Proefavond 15/10/2015

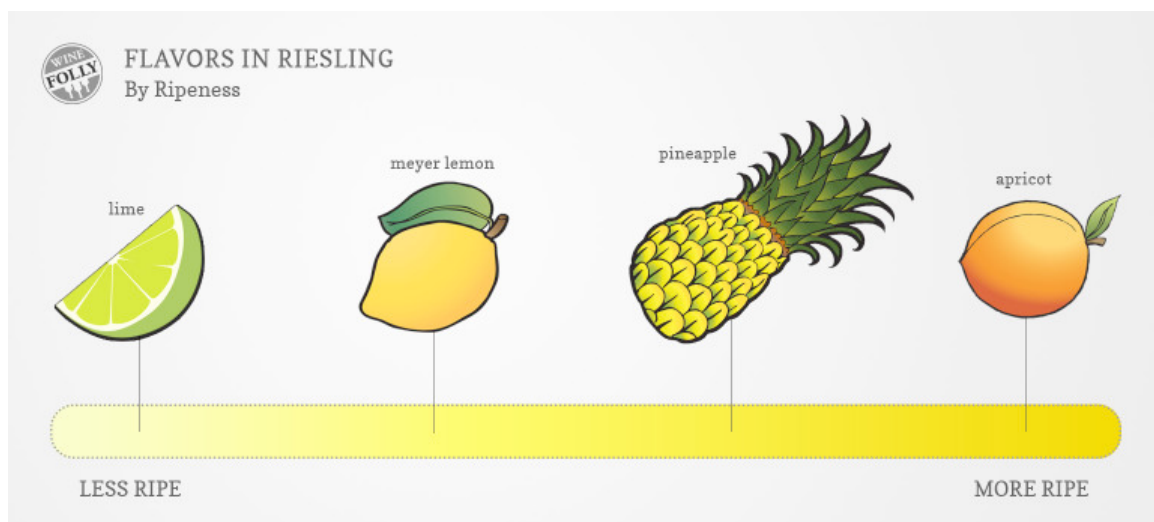
wijnen produceren, maar ook heerlijk delicate en opwindende, en uiterst zoete wijnen ... Vanavond zetten we droge wijnen op onze proeftafel.

De 'typische' Riesling wordt getypeerd door een bleekgele kleur met schitterend groene reflexen die de karakteristieke frisheid al verraden.

Kristalhelder tot helder,
Gematigd lichte lichtgele kleur,
lichtgroene schijn.

Een goede Riesling heeft een fijne, elegante neus met subtiele fruitaroma's (citroen, grapefruit, perzik, peer), witte bloemen en soms ook venkel en zoethout. Bij Rieslings van leisteenbodems spreekt men vooral van een minerale toets. Sommige wijnen ruiken naar vuursteen, rijpere wijnen hebben vaak een interessante 'petroleum' toets.

Bovenstaand schema geeft een generiek beeld. De smaak wordt vaak gekenmerkt door pittig zuur en een grote frisheid. Goede Rieslings hebben een verfijnde en delicaat fruitige structuur.

Vele Rieslings bereiken hun 'optimale drinkrijpheid' pas na enige jaren. Het bewaarpotentieel van topwijnen is groot wat niet betekent dat de wijn geen evolutie kent. Met de tijd vermindert het jeugdig fruit, het mineraal of bloemig karakter om te evolueren naar een dieper en genuanceerder boeket. In de neus krijgen we de typische petrol of mazouté aroma's die sterker worden.

Riesling

Een wereldwijde verkenning ...

Proefavond 15/10/2015

4. Bespreking van de geproefde wijnen

▪ *Australië: Frankland Estate – Isolation Ridge 2011*

Frankland Estate is een klein charmant familiedomein in het zuiden van Western Australia op zo'n 300 km van de hoofdstad Perth. In Australië spreekt men hier van 'a cool climat' region. Inderdaad, in vergelijking met South Australia met zijn bekende wijngebieden als Mc Laren Vale, Barossa Valley en Clare Valley, is deze regio veel koeler. Hierdoor ligt 't accent in de wijnen van zuid Western Australia méér op de finesse. De witte wijnen hebben doorgaans ook een betere aciditeit en zijn daardoor niet 'vermoeiend'.

Eigenaresse Judi Smith Cullam is zelf erg gepassioneerd door Riesling. Haar man Barry en zoon Hunter werken fulltime mee in de winery en delen dezelfde grote passie. Elk jaar organiseren ze een Riesling symposium/tasting waar de grootste Rieslings van de hele wereld op de proeftafel komen. Frankland Estate verdedigt sinds jaren de titel van beste Riesling van het continent.

De Isolation Ridge is strakke en zuivere Riesling, bleekgeel met in de neus vooral veel tonen van citrus en limoen. De wijn werd op heel lage temperatuur gevinifieerd om de frisheid te behouden. De citrustoetsen komen ook in de mond terug, aangevuld met florale toetsen.

▪ *Duitsland: Weingut Winter Kalstein Riesling 2011*

*De thuisbasis van de nog jonge Stefan Winter (*1981) is het kleine dorpje Dittelsheim. Weingut Winter heeft een lange geschiedenis en de oorsprong gaat terug tot 1468. Vroeger werden de druiven echter volledig verkocht. Het is pas sinds 1998 dat de ouders van Stefan een eigen wijnmakerij en kelder opstartten.*

Stefan studeerde toen nog wijnbouw. Hij liep stage in 2 beroemde kelders : Weingut Keller in Rheinhessen en Basserman-Jordan in de Pfalz. Deze 2 mensen veranderden zijn leven en gaven hem het gevoel wat topwijn maken is.

In 2001 neemt Stefan dan ook resoluut de leiding van het 'Weingut Winter'. In totaal worden 20 ha wijngaarden bewerkt. De aanplant bestaat voornamelijk uit Riesling (40%) aangevuld met Silvaner, Grauburgunder en kleine beetjes Chardonnay, Weisburgunder, Scheurebe, Dornfelder, Portugieser. Stefan ziet zijn toekomst wel in hoofdzakelijk witte wijnen.

Zijn visie is dat de kwaliteit begint vanuit de wijngaarden en dus wordt er heel veel aandacht gegeven aan de wijnstokken die netjes gesnoeid staan in Guyot stijl. De bewerking van de grond is zo natuurlijk mogelijk, groenbedekking, natuurlijke bemesting en zo weinig mogelijk gebruik van chemische sproeistoffen.

De laatste jaren wordt quasi volledig biologisch gewerkt omdat men is overgeschakeld naar een volledig natuurlijke vergisting van de druiven. Lage opbrengsten en optimaal rijpe druiven garanderen een zuivere oogst die volledig handmatig gebeurt in kleine bakken. Alle druiven worden ontsleed en daarna geperst.

Vereniging zonder winstoogmerk
Commanderij
Zottegem

Riesling

Een wereldwijde verkenning ...

Proefavond 15/10/2015

De vinificatie start volledig in inoxcuves (temperatuur gecontroleerd) en sinds de 2007 jaargang volledig met spontane vergisting. Hierdoor krijgen zijn wijnen een nog boeiender karakter.

Deze wijn laat zich kenmerken door de mineraliteit in het glas, een kruidige en complexe Riesling met een groot bewaarpotentieel.

- **Frankrijk – Elzas: Loberger – Riesling Veilles Vignes 2010**

Met Loberger, het 8ha kleine domein in de gemeente Bergholtz in het departement Haut Rhin in de Elzas op 20 km van Colmar, hebben we terug een domein met een lange geschiedenis. De eerste stappen werden gezet in de 17^e eeuw en vroeger lag de nadruk, net als bij Winter, op de verkoop van druiven of van wijn 'en vrac'.

Jacques Loberger veranderde de koers drastisch toen hij het domein in 1984 overnam om volop in te zetten op kwaliteit. Loberger is eveneens een wijnbouwer die zich bewust is van duurzaamheid en ecologisch evenwicht in de over verschillende percelen verspreide wijngaarden, ook op dat vlak zeer vergelijkbaar met Winter. 1,3 ha is aangeplant met Riesling, verder staat er Gewurztraminer (2ha), Pinot Gris (1,8 ha), Pinot Blanc (1,2 ha), Pinot Noir (1,2 ha) en tot slot ook nog Muscat (0,5ha).

Ze produceren jaarlijks een 55.000 flessen crémant, AOC Alsace en AOC Alsace Grand Cru. De wijnmakerij is recent vernieuwd. De druivensappen kunnen per perceel worden verwerkt, de temperatuurgekoelde inox cuves maar ook de climatisatie van de kelder laten direct vermoeden dat er met zorg wordt gewerkt. De Riesling rijpt gedurende 10 à 12 maanden sur lie en wordt licht geklaard alvorens te worden gebotteld.

In de neus krijgen we zuivere citrusvruchten, agrume. De wijn is mooi in evenwicht met aroma's van rijp fruit en een mooie aciditeit.

- **Nieuw-Zeeland: Pegasus Bay 2011**

Voor onze volgende wijn trekken we naar Waipara Valley in Nieuw Zeeland naar het wijndomein Pegasus Bay van wie we eerder al wijnen hebben geproefd.

Het wijndomein Pegasus Bays is in zekere zin een uit de hand gelopen hobby van de familie Donaldson. Het begon klein in de jaren zeventig maar vandaag is het een echt familiebedrijf. Vader Ivan, ondertussen gepensioneerd professor-neuroloog, ontfermt zich volledig over de wijngaarden. Zijn inzet is gericht op mooie, hoog kwalitatieve druiven die volledig de eigenheid van de wijngaard in zich meedragen ...

Moeder Christine organiseert regelmatig concerten in de tuinen van het domein, zoon Edward zorgt voor de marketing en het restaurant, de jongste zoon Paul zorgt voor de administratie en de oudste zoon Matthew en zijn echtgenote zijn de wijnmakers van dienst. Zij leerden de stiel bij enkele gerenommeerde wijnmakers in de Bourgogne.

Vereniging zonder winstoogmerk
Commanderij
Zottegem

Riesling

Een wereldwijde verkenning ...

Proefavond 15/10/2015

De Riesling staat aangeplant op mineraalrijke stenige ondergrond, met warme dagtemperatuur maar 's nachts één van de koelste plaatsen in Waipara Valley wat de rijping vertraagt en de zuren behoudt.

Dat geeft een heldere lichtgele kleur in het glas met een licht groene schijn op de rand. In de neus krijgen we meloen en pompelmoes en een ondertoon van mineraliteit. De smaak is droog (maar toch een tikkeltje restsuiker) met aroma's van wit fruit en citrus en de nodige frisse zuren om de mond fris te houden.

- **Oostenrijk: Nigl Senftenberger Piri 2012**

Hoewel Oostenrijk heel wat jaren zware imagoproblemen heeft gekend (na de fameuze anti-gel affaire), worden er heel wat mooie wijnen gemaakt en heeft het land, net als overal, de voorbije jaren een grote kwaliteitsevolutie ondergaan. Wij proeven een wijn van het domein Nigl dat al jaren tot de top behoort.

Martin en Christine Nigl zetten ieder jaar opnieuw in op het produceren van topwijn, hun stelling is dat de beste wijnen ontstaan in de wijngaard en dat elk jaar beter kan ... Hun focus is volledig op de typische Oostenrijkse Grüner Veltliner en op de Riesling.

In de frisse neus vooral limoen en mineraliteit, de smaak is wit fruit met toch een kruidige toets, de afdrank is lang en de mineraliteit zorgt zelfs voor een lichte zouttoets ...

- **USA: Charles Smith 'Kung Fu Girl' 2014**

Voor onze laatste wijn trekken we naar het dorpje Walla Walla aan de voet van de Blue Mountains in de staat Washington. Hier startte Charles Smith in 1999 met wijnmaken en vandaag staan zijn wijnen aangeschreven binnen de top van de USA.

Hij maakt 2 stijlen, zijn topwijnen onder het K-Vintners label en zijn 'modernist project' waarbij de focus ligt op wijnen die jong kunnen worden gedronken met een zo exact mogelijke expressie van druif en terroir. Onze Riesling, de Kung Fu Girl 2014 komt van deze laatste reeks. De wijn kreeg 91 punten van Wine Spectator die hem de voorbije 5 jaar telkens als Best Value nomineerde.

De wijn geeft eigenlijk wat uitdrukking aan de toch een beetje excentrieke en autodidact wijnmaker die inzet op wijnen met een hoge finesse. Het resultaat is een hoge erkenning met o.a. de verkiezing als wijnmaker van het jaar in 2009 door het tijdschrift Food & Wine. Dichter bij huis bejubelde Alain Bloeykens deze wijn in Culinaire Ambiance: " U zei eigenzinnig? Dat geldt wel voor alle etiketten van Charles Smith maar deze Kung Fu Girl Riesling is toch wel een buitenbeentje. Wat ons betreft meteen een 'zwarte gordel', de hoogste graad dus want dit is een waanzinnig lekkere Riesling." Herinner er mij zeker aan om u het etiket te tonen!

Een schitterende gele kleur met groene tint, in de complexe neus zowel florale aroma's als rijpe fruittonen zoals witte perzik en een zekere mineraliteit van leisteen. In de mond een levendige en frisse aanzet, mooie mineraliteit, pittige zuren en fruit en in de volle afdrank valt er sappige mandarijn op.